

Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Spaanse Staat, met Slotprotocol, Madrid, 5 februari 1974

BRIEF VAN DE MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 23 augustus 1974.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 24 september 1974.

's-Gravenhage, 20 augustus 1974.

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de Nederlandse en de Spaanse tekst over te leggen van het op 5 februari 1974 te Madrid tot stand gekomen Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Spaanse Staat, met Slotprotocol (*Trb.* 1974, 80).

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

Tevens heb ik, ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 van de Grondwet, de eer u hierbij de Nederlandse en de Spaanse tekst mede te delen van het op 5 februari 1974 te Madrid tot stand gekomen Administratief Akkoord, met protocol, ter uitvoering van bovengenoemde overeenkomst (*Trb.* 1974, 80).

Ingevolge artikel 53 van het akkoord zullen de bepalingen hiervan in werking treden op de dag waarop het verdrag in werking treedt.

Dit akkoord, met protocol, behoeft op grond van artikel 62, eerste lid, letter *b*, van de Grondwet niet de goedkeuring van de Staten-Generaal.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

M. VAN DER STOEL.

TOELICHTENDE NOTA

Algemeen

Het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Spaanse Staat inzake sociale zekerheid (*Trb.* 1963, 69), hierna te noemen het Verdrag van 1962, werkt nu reeds ongeveer tien jaar. Het werd op 17 december 1962 gesloten en trad op 1 november 1963 in werking (vergelijk *Trb.* 1964, 37). In de loop der jaren hebben reeds veel Nederlanders, die in Spanje werkzaam waren of nog werkzaam zijn, van de voordelen van dit verdrag kunnen genieten. Hetzelfde geldt voor de hier te lande verblijvende Spaanse werknemers. In december 1972 stonden bij de Nederlandse consulaten in Spanje 7926 personen van Nederlandse nationaliteit ingeschreven, terwijl in Nederland toen 31 362 personen van Spaanse nationaliteit waren geregistreerd.

Na 1966 zijn zowel aan Nederlandse als aan Spaanse zijde belangrijke wijzigingen in de sociale zekerheidswetgeving aangebracht. In Nederland werd de arbeidsongeschiktheidsverzekering (*Stb.* 1966, 84) ingevoerd, gepaard gaande met de liquidatie van de in de Invaliditeitswet en de Ongevallenwetten geregelde verzekeringen. Voorts kwam een nieuwe volks-

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

verzekering tegen bijzondere ziektekosten (*Stb.* 1967, 617) tot uitvoering. In Spanje werd in 1967 het sociale zekerheidsstelsel geheel herzien.

Deze wijzigingen, alsmede de bij de verdragstoepassing verkregen ervaringen nopen tot een herziening van de regeling der wederzijdse betrekkingen op het terrein der sociale verzekering. Deze is neergelegd in een nieuw verdrag en een daarbij behorend slotprotocol.

De tekst van dit verdrag komt in grote trekken overeen met die van de verdragen inzake sociale zekerheid door het Koninkrijk der Nederlanden gesloten met Turkije op 5 april 1966 (*Trb.* 1966, 294).

Toelichting op een aantal gewijzigde bepalingen en op het Slotprotocol

Op verzoek van de Spaanse regering is de personele werkingssfeer van het verdrag uitgebreid met personen die als zelfstandigen beroepswerkzaamheden verrichten (*artikel 3* in verbinding met *artikel 1, onder m*).

In het Verdrag van 1962 is het voortduren van de verzekering van het ene land in geval van uitzending van de werknemer naar het andere land beperkt tot een tijdvak van twaalf maanden, met de mogelijkheid tot verlenging met nog eens twaalf maanden. De ervaringen met deze voorziening laten toe het eerste tijdvak op 24 maanden vast te stellen (*artikel 8, alinea a*). Deze termijn is gelijk aan die, welke in de recentelijk met Zwitserland, Marokko en Oostenrijk gesloten overeenkomsten met betrekking tot dit punt zijn opgenomen.

Hoewel het Verdrag van 1962 in de mogelijkheid voorziet om de geneeskundige verstrekkingen, welke toekomen aan rechthebbenden op een pensioen of een rente van een der beide landen, ook te verlenen aan rechthebbenden die in het andere land wonen, ontbreekt de mogelijkheid deze verstrekkingen te doen verlenen, wanneer de rechthebbende deze nodig heeft tijdens een tijdelijk verblijf in het andere land. De behoefte aan een voorziening in deze situatie wordt kennelijk steeds meer gevoeld. In toenemende mate worden verzoeken ontvangen om afgifte van verklaringen inzake het recht op geneeskundige verzorging van pensioen- of rentetrekkingen die om gezondheidsredenen enige wintermaanden in Spanje willen doorbrengen. In *artikel 16, derde lid* is thans een voorziening getroffen. In beginsel geldt deze uitsluitend voor pensioen- of rentetrekkingen die zijn opgenomen in de verplichte verzekering van de Ziekenfondswet. Zonder nadere regeling zouden echter de in Nederland wonende bejaarden, die zijn aangewezen op de in de Ziekenfondswet geregelde bejaardenverzekering of vrijwillige verzekering, op dit punt bij de beneden-65-jarigen worden achtergesteld. Om dit te voorkomen is in punt 2 van het *Slotprotocol* een gelijkstelling opgenomen, waardoor zij bij tijdelijk verblijf in het andere land dezelfde behandeling zullen kunnen genieten als de verplicht verzekerden.

Het verdrag heeft thans voor de uitkeringen bij invaliditeit een afzonderlijk hoofdstuk. Voor beide landen bevat dit gemeenschappelijke bepalingen, welke rekening houden met het risicobeginsel, waarop de desbetreffende wetgevingen van beide landen thans gebaseerd zijn. De uitkeringen worden dan ook uitsluitend verleend overeenkomstig de wetgeving van het land waar de rechthebbende verzekerd is op het tijdstip waarop de arbeidsongeschiktheid gevolgd door invaliditeit aanvangt (*artikel 19*). Het prorateringsstelsel van het Verdrag van 1962 vindt geen toepassing meer.

Voor de uitkeringen bij ouderdom en overlijden krachtens de Spaanse wettelijke regelingen is daarentegen wel een prorateringsregeling opgenomen (*artikelen 23 en 24*).

De *artikelen 25 en 27* bevatten bijzondere bepalingen voor de pensioenen ingevolge de Algemene Ouderdomswet. De in-

houd ervan komt overeen met die van de artikelen 20, tweede lid, 21 en 23 van het Verdrag van 1962. De bepalingen van artikel 25 van het Verdrag van 1962 zijn niet overgenomen, hetgeen tot gevolg heeft, dat na de inwerkingtreding van het verdrag de Spanjaarden, die in aanmerking gekomen zijn voor toepassing van artikel 46 van de Algemene Ouderdomswet de hieraan verbonden voordelen niet meer zullen verliezen wanneer zij naar Spanje terugkeren.

De *artikelen 28 en 29* bevatten bijzondere bepalingen voor de pensioenen ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet. Het in artikel 22 van het Verdrag van 1962 opgenomen systeem van toekenning van een enkele uitkering blijkt niet bevredigend te hebben gefunctioneerd. Het is daarom vervangen door een systeem, als neergelegd in artikel 14 van de op 27 mei 1970 met de Zwitserse Bondsstaat gesloten overeenkomst inzake sociale zekerheid (*Trb.* 1970, 200) en in artikel 22 van het op 14 februari 1972 met Marokko gesloten Verdrag inzake sociale zekerheid (*Trb.* 1972, 34).

De *artikelen 31 tot en met 33* hebben uitsluitend betrekking op personen, die aan de Spaanse wettelijke regelingen ter zake van een arbeidsongeval of een beroepsziekte aanspraken op uitkeringen en verstrekkingen ontlenen. Zij regelen de aard en omvang van deze prestaties bij een verblijf op Nederlands grondgebied, alsmede de samenwerking op dit punt van de verzekeringsinstellingen van beide landen.

Voor het recht op uitkering bij werkloosheid geldt ten aanzien van de werknemer van een land, die zich naar het andere land begeven heeft om aldaar arbeid te verrichten, mede als voorwaarde, dat hij moet beschikken over een geldige verblijfstitel (*artikel 35*).

In dit verband is met name van belang het bezit van een vergunning, als bedoeld in artikel 2 van de Wet arbeidsvergunning vreemdelingen (*Stb.* 1964, 72). Deze regeling is van toepassing op Spanjaarden die in Nederland arbeid verrichten en op overeenkomstige wijze op Nederlanders die in Spanje arbeid verrichten.

In het verdrag is thans een regeling opgenomen inzake verhaalsrechten van de uitvoeringsorganen der sociale verzekering van het ene land tegenover aansprakelijke derden (*artikel 44*) in het andere land. Vloeien deze verhaalsrechten voort uit in de sociale verzekeringswetgeving van een land toegekende subrogatie of zelfstandige rechten, dan worden deze door het andere land erkend.

Ten slotte moge worden gewezen op punt 1 van het *Slotprotocol*, dat ertoe strekt te voorkomen dat personen, die wel verzekerd zijn ingevolge de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, maar op grond van het overschrijden van de loon- of inkomensgrens geen recht hebben op verstrekkingen overeenkomstig het bepaalde in de Ziekenfondswet, een beroep kunnen doen op die bepalingen van het verdrag, welke de mogelijkheid bieden om voor zichzelf of voor hun gezinsleden in Spanje geneeskundige verzorging te verkrijgen voor rekening van Nederland.

Voor wat het Koninkrijk betreft geldt het verdrag, zoals mag blijken uit artikel 1, onder *a*, alleen voor Nederland.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,

P. J. J. MERTENS.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,

J. P. M. HENDRIKS.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,

L. J. BRINKHORST.